

Центральна наукова бібліотека

Центральна наукова бібліотека (ЦНБ) заснована 1804 р. водночас Університетом за ініціативи В. Н. Каразіна. Це одна з найстаріших та найбільш крупніших книгозбірень України. Загальний фонд бібліотеки налічує 3 000 000 одиниць зберігання, у т. ч. наукової літератури — 1742000, навчальної — 1150000, художньої — 400000.

Унікальний фонд рідкісних видань і рукописів (до 1825 р.) налічує 500 прим., у т. ч. колекції інкунабул (видання до 1500 р.), палеотипів (1500—1550 pp.), значні колекції українських та іноземних стародруків (XVII-XVIII століть), прижиттєві видання класиків науки та літератури. Колекція рукописів налічує до 1000 прим. Хронологічні рамки — з XIV по XX століття. Серед рукописів: Універсал українського гетьмана І. Мазепи (1704 р.), топос Грабянки (поч. XIX ст., матеріали з історії України XVII-XVIII ст.); чудова колекція грецьких рукописів та інші.

У бібліотеці зберігаються також видання друкарні Харківського університету, яка була заснована 1804 року при університеті. Серед них і перші журнали та газети в Україні, що вийшли з друкарні Університету: «Харьковские известия» (1817—1823), «Харьковский Демокрит» (1816), «Украинский вестник» (1816—1820), «Украинский журнал» (1823-1825) та інші.

До послуг користувачів понад 700000 видань зарубіжної літератури (переважно англомовна та основними європейськими мовами). ЦНБ веде міжнародний книгообмін із навчальними і науковими закладами США, Франції, Японії, Канади та ін.

У 2006р. до фондів бібліотеки надійшло 30810 примірників (11704 навчальної, у т. ч. наукової літератури — 15556 прим., навчальної — 13888 прим., художньої — 2221 прим.

У 2006 р. надійшло 236 видань на електронних носіях. На сьогодні у ЦНБ зберігається біля 2000 видань на електронних носіях.

Щорічно передплатується більше 400 назв газет і журналів України та Росії, здійснюється передплата на зарубіжні електронні повнотекстові ресурси. ЦНБ бере участь у проєкті «ЕЛЕКТРОННА ІНФОРМАЦІЯ ДЛЯ БІБЛІОТЕК» — EIFL Direct (Electronic Information For Libraries), який є спільною ініціативою Інституту відкритого суспільства (Будапешт) та видавничої компанії EBSCO Publishing. EIFL Direct пропонує майже 8000 повнотекстових електронних журналів, газет, бюлетенів новин, близько 1300 брошурид і довідників з різних галузей знання.

ЦНБ передплатує електронні бібліографічні бази даних публікацій (книжкових, журнальних та газетних статей, рецензій, авторефератів) України та Росії. З 2006 р. працює віртуальний читальний зал дисертації Російської державної бібліотеки.

До послуг користувачів ЦНБ також електронні версії навчальних та методично-методичних матеріалів, у т. ч. підготовлених викладачами університету. У користувачів ЦНБ щоденно є можливість доступу в режимі онлайн до усіх офіційних сайтів з повнотекстовими документами: Інтернет — прес-служби Президента України, Верховної Ради, Кабінету Міністрів, Міністерств та відомств, органів державної влади усіх рівнів та ін.

Для читачів працюють 5 абонементів, 11 читальних залів, 2 спеціалізовані зали каталогів, Центр інтернет-технологій (працює з 1996 р., перший серед вузівських бібліотек України), інформаційний Центр «Вікно в Америку», мета якого — надання актуальної інформації про США.

Організовано відкритий доступ до фондів не тільки читальних залів, а й до абонементу навчальної літератури.

Впроваджена автоматизована система обслуговування, завдяки якій студентам, починаючи з 1 курсу, надається право користування усіма підрозділами ЦНБ, у т. ч. абонементом наукової літератури. Студенти можуть одночасно замовляти до 30 примірників, а викладачі — необмежену кількість. Функціонує скринька для самостійного повернення літератури.

Суттєво прискорює пошук електронний каталог, з електронним замовленням, який надається для користування як у бібліотеці, так і через мережу Інтернет цілодобово.

На головній сторінці сайту ЦНБ є розділ — «Електронна картка читача». Це нова послуга для читачів — самостійне отримання інформації про обсяг книговидачі, термінів перереєстрації.

У 2006р. з'явився електронний бібліотечний форум, де можна оперативно вирішити будь-які питання, що стосуються організації роботи бібліотеки.

Докладніша інформація про ЦНБ — на сайті: <http://www.univer.kharkiv.ua/main/library>.

І. ЖУРАВЛЬОВА, директор бібліотеки

